

SPRÁVA O ÚČASTI VEREJNOSTI NA TVORBE PRÁVNÝCH PREDPISOV

Správa o účasti verejnosti na tvorbe právneho predpisu Scenár 1: Verejnosť je informovaná o tvorbe právneho predpisu				
Fáza procesu	Subfáza	Kontrolná otázka	Á	N
1. Príprava tvorby právneho predpisu	1.1 Identifikácia cieľa	Bol zadefinovaný cieľ účasti verejnosti na tvorbe právneho predpisu?	☒	☐
	1.2 Identifikácia problému a alternatív	Bola vykonaná identifikácia problému a alternatív riešení?	☒	☐
2. Informovanie verejnosti o tvorbe právneho predpisu	2.1 Rozsah informácií	Boli verejnosti poskytnuté informácie o probléme, ktorý má predmetný právny predpis riešiť?	☒	☐
		Boli verejnosti poskytnuté informácie o ciele účasti verejnosti na tvorbe právneho predpisu spolu s časovým rámcom jeho tvorby?	☒	☐
		Boli verejnosti poskytnuté informácie o plánovanom procese tvorby právneho predpisu?	☒	☐
	2.2 Kontinuita informovania	Boli verejnosti poskytnuté relevantné informácie pred začatím tvorby právneho predpisu?	☒	☐
		Boli verejnosti poskytnuté relevantné informácie počas tvorby právneho predpisu?	☒	☐
		Boli verejnosti poskytnuté relevantné informácie aj po ukončení tvorby právneho predpisu?	☐	☒
	2.3 Kvalita a včasnosť informácií	Boli relevantné informácie o tvorbe právneho predpisu verejnosti poskytnuté včas?	☒	☐
		Boli relevantné informácie o tvorbe právneho predpisu a o samotnom právnom predpise poskytnuté vo vyhovujúcej technickej kvalite?	☒	☐
	2.4 Adresnosť informácií	Boli zvolené komunikačné kanály dostatočné vzhľadom na prenos relevantných informácií o právnom predpise smerom k verejnosti?	☒	☐
3. Vyhodnotenie procesu tvorby právneho predpisu	4.1 Hodnotenie procesu	Bolo vykonané hodnotenie procesu tvorby právneho predpisu?	☐	☒
		Bola zverejnená hodnotiaca správa procesu tvorby právneho predpisu?	☐	☒
		Bol splnený cieľ účasti verejnosti na tvorbe právneho predpisu?	☒	☐

Verejnosť bola o príprave návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“), informovaná prostredníctvom predbežnej informácie PI/2024/44 zverejnenej na portáli Slov-Lex. Na základe zverejnenej predbežnej informácie PI/2024/44 mohla verejnosť od 26. februára 2024 do 8. marca 2024 predkladať svoje návrhy a pripomienky. Návrhy a pripomienky, ktoré boli zo strany verejnosti vznesené v stanovenom období, Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky vyhodnotil nasledujúco:

1. SBA (Slovenská banková asociácia)

Podnety k novele katastrálneho zákona:

1. zjednodušenie návrhu na vklad podaný v listinnej podobe;
2. upravenie podmienok podávania elektronických podaní;
3. logovaný prístup k údajom katastra na webe (konto);
4. nezapisateľné stavby v zmysle KatZ a evidencia záložných práv k nim;
5. vzhľadom na implementáciu niektorých veľkých zmien (napr. logovaný prístup k údajom katastra cez konto), navrhujeme dlhšiu legisvakančnú dobu;

Vyhodnotenie:

Dňa 24.04.2024 sa uskutočnila spoločná konzultácia.

K bodu 1: Akceptovaný návrh.

Navrhuje sa zjednodušenie náležitostí návrhu na začatie katastrálneho konania, ktorý sa predkladá v listinnej podobe. Vypustené údaje sa považujú za nadbytočné, nakoľko ich obsahuje listina, ktorá je k návrhu priložená.

K bodu 2: Akceptovaný návrh.

Novonavrhaný § 23, § 37b katastrálneho zákona a úprava položky 11 Sadzobníka správnych poplatkov.

K bodu 3: Akceptovaný návrh.

Navrhuje sa upraviť podmienky prístupu k údajom katastra, ktoré sú verejne prístupné na katastrálnych portáloch, a to zavedením bezplatnej autentifikácie, reagujúc tak na potrebu dodržiavania právnej úpravy v oblasti ochrany osobných údajov. Zástupcovia ÚGKK SR upozornili na možnosť bánk získať údaje katastra prostredníctvom nevizuálnych služieb katastra nehnuteľností. Podrobnosti budú upravené vo vykonávacom predpise.

K bodu 4: Čiastočne akceptovaný návrh.

ÚGKK SR navrhuje rozšíriť okruh stavieb, ktoré budú predmetom evidovania v katastri. Nadalej budú predmetom evidovania v katastri nehnuteľností stavby, ktoré sú spojené so zemou pevným základom a sú ohraničené obvodovými stenami a strešnou konštrukciou.

Novým písmenom d) v § 6 ods. 1 katastrálneho zákona sa rozširuje predmet evidovania v katastri o tie stavby, ktoré sú inžinierskymi stavbami podľa stavebných predpisov, pričom ale zároveň spĺňajú aj definíciu nehnuteľnosti podľa Občianskeho zákonníka. Navrhovaná právna úprava odstráni väčšinu nejasností, spočívajúcich v tom, že v súčasnosti neexistuje explicitná právna úprava upravujúca vznik, zmenu a zánik práva k nehnuteľnosti, ktorá nie je predmetom evidovania v katastri nehnuteľností.

K bodu 5: Čiastočne akceptovaný návrh.

Účinnosť návrhu zákona sa navrhuje od 1. júla 2025. Týmto sa zároveň zabezpečí dostatočne dlhá legisvakačná lehota potrebná na oboznámenie adresátov so zákonom, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že podstatná časť navrhovaných zmien vychádza z iniciatívy novelizovať katastrálny zákon z roku 2022, ktorá prešla celým riadnym legislatívnym procesom, avšak nebola schválená až v Národnej rade SR.

2. Klub 500 (Klub 500)

1. Upozorňujeme, že v súčasne platnej právnej úprave, neexistuje právna možnosť (zmluvného predaja) takých nehnuteľností, ktoré sa nezapisujú do katastra nehnuteľností. V zmysle § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka platí, že sa vlastníctvo k nehnuteľným veciam nadobúda na základe zmluvy vkladom do katastra nehnuteľností. Na druhej strane existujú nehnuteľnosti/stavby, ktoré sa nezapisujú do katastra (letecká dráha, športová tribúna, mýtna stĺpy a iné), nakoľko nespĺňajú podmienky podľa osobitného predpisu podľa § 46 katastrálneho zákona.

Návrh znenia v Občianskom zákonníku:

V § 133 sa za odsek 2 vkladá nový odsek 3, ktorý znie:

3) Ak sa prevádza nehnuteľná vec na základe zmluvy, ktorá nie je predmetom evidencie v katastri nehnuteľností, nadobúda sa vlastníctvo okamihom účinnosti takejto zmluvy.

2. V časti pojednávajúcej o Zápise práv k nehnuteľnostiam § 32 (vklad) a § 43 (poznámka):

§ 32

1. skrátenie lehôt na vykonanie vkladu,

2. s uvedením, že ide o pracovné dni a to nasledovne:

- V zmysle § 32 ods. 1 max. do 15 pracovných dní (pôvodne 30 kalendárnych dní)
- V zmysle § 32 ods. 2 do 10 pracovných dní (pôvodne 20 kalendárnych dní)
- V zmysle § 32 ods. 3 do 5 pracovných dní (pôvodne do 15 kalendárnych dní)

§ 43

1. skrátenie lehôt na vykonanie záznamu,

2. s uvedením, že ide o pracovné dni a to nasledovne:

- V zmysle § 43 ods. 1 písm. b) do 20 pracovných dní (pôvodne do 60 kalendárnych dní)
- V zmysle § 43 ods. 3 do 10 pracovných dní (pôvodne 30 kalendárnych dní)

Odôvodnenie: Z pohľadu Klubu 500 považujeme za vhodné, aby došlo k prehodnoteniu a zníženiu lehôt v prípadoch o vykonávaní vkladu a záznamu v katastri nehnuteľností. Navrhované zmeny považujeme za žiaduce vzhľadom aj na potrebu odstraňovania prípadných iných administratívnych prekážok, ktoré môžu následne vzniknúť v medziobdobí (od podania po zápis do registrov napr. v obchodných aktivitách). Zároveň znižovanie trvania lehôt bude vytvárať podmienky pre zvyšovanie digitalizácie a elektronizácie takýchto procesov (napr. k zvyšovaniu digitalizácie prichádza najmä s ohľadom na novú stavebnú legislatívu). Zároveň nami navrhované zníženie lehôt nepovažujeme za neúmerne, nakoľko žiadame zmeniť počítanie lehôt z kalendárnych na pracovné dni.

Vyhodnotenie:

Dňa 15.04.2024 sa uskutočnila spoločná konzultácia.

K bodu 1: Čiastočne akceptovaný návrh.

Akceptovanie predmetnej pripomienky by vyžadovalo novelizáciu Občianskeho zákonníka, pričom ale Ministerstvo spravodlivosti SR ako gestor Občianskeho zákonníka s jeho novelizáciou nesúhlasí. Podľa Ministerstva spravodlivosti SR bude predmetná otázka riešená v rámci rekodifikácie súkromného práva.

ÚGKK SR navrhuje rozšíriť okruh stavieb, ktoré budú predmetom evidovania v katastri. Nadalej budú predmetom evidovania v katastri nehnuteľností stavby, ktoré sú spojené so zemou pevným základom a sú ohraničené obvodovými stenami a strešnou konštrukciou.

Novým písmenom d) v § 6 ods. 1 katastrálneho zákona sa rozširuje predmet evidovania v katastri o tie stavby, ktoré sú inžinierskymi stavbami podľa stavebných predpisov, pričom ale zároveň spĺňajú aj definíciu nehnuteľnosti podľa Občianskeho zákonníka. Navrhovaná právna úprava odstráni väčšinu nejasností, spočívajúcich v tom, že v súčasnosti neexistuje explicitná právna úprava upravujúca vznik, zmenu a zánik práva k nehnuteľnosti, ktorá nie je predmetom evidovania v katastri nehnuteľností.

K bodu 2: Neakceptovaný návrh.

ÚGKK SR prezentoval dôvody, pre ktoré v súčasnej dobe nie je možné pristúpiť k skráteniu lehôt jednotlivých katastrálnych konaní. Návrhom zákona sa skracuje lehota na vykonanie záznamu na základe rozhodnutia súdu o zriadení zabezpečovacieho opatrenia. Pokiaľ bude návrh na začatie katastrálneho konania podaný prostredníctvom štruktúrovaného elektronického formulára, lehota na vykonanie záznamu je skrátená na 30 dní. Pripomienkujúci s odôvodnením súhlasil a na predloženom návrhu netrval.

3. Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora

1. V súvislosti s návrhom upraviť v rámci novelizácie katastrálneho zákona otázku prístupu k údajom katastra nehnuteľností navrhujeme rozšíriť okruh osôb, ktorým sa poskytujú údaje a elektronické služby katastra podľa § 69 ods. 9, 11 a 12 zákona č. 162/1995 Z. z. s oslobodením od úhrady za ich poskytnutie, a to o osoby povinné viesť evidenciu podľa osobitného predpisu (zákon č. 504/2003 Z. z.) vo vzťahu ku katastrálnym územiam, kde sa nachádzajú pozemky, o ktorých sú tieto osoby povinné viesť evidenciu.

Poľnohospodársky podnik je podľa § 14 ods. 2 zákona č. 504/2003 Z. z. povinný viesť evidenciu pozemkov, ktoré má prenajaté a pozemkov, ktoré sám vlastní a obhospodaruje, podľa prenajímateľov a druhu pozemkov. Poľnohospodársky podnik je tiež povinný viesť evidenciu ním obhospodarovaných pozemkov. Údaje a informácie z týchto evidencií je povinný každoročne poskytovať Pôdohospodárskej platobnej agentúre a na požiadanie okresnému úradu. Na to, aby poľnohospodár mohol riadne plniť povinnosť uloženú zákonom, potrebuje mať k dispozícii vždy aktuálne údaje katastra, podobne ako napr. geodeti, exekútori alebo znalci. Tento prístup by mal byť bezodplatný, keďže plnenie evidenčnej povinnosti sleduje prevažne verejnoprávny záujem. Preto je potrebné rozšíriť okruh osôb, ktorým sa poskytujú údaje a služby katastra nehnuteľností s oslobodením od úhrady, a to o osoby povinné viesť evidenciu podľa § 14 zákona č. 504/2003, a to vo vzťahu ku katastrálnym územiam, v ktorých sa nachádzajú pozemky, o ktorých sú tieto osoby povinné viesť evidenciu.

Pripomienka nesmeruje k tomu, aby mali niektoré osoby výhodu proti iným subjektom. Prístup k údajom katastra nehnuteľností navrhujeme vymedziť teritoriálne, výlučne vo väzbe na pozemky, ktoré poľnohospodársky podnik vlastní, ktoré má prenajaté a ktoré obhospodaruje. Zákomom uloženú evidenčnú a oznamovaciu povinnosť podľa § 14 zákona č. 504/2003 má poľnohospodár vykonávajúci poľnohospodársku činnosť. Plnenie týchto povinností vyžaduje štát. Na ich riadne plnenie je potrebné mať aktuálne informácie o údajoch katastra, teda o údajoch, ktorými disponuje štát. Bez týchto údajov nie je možné viesť evidenciu riadne a preto

ani štát v konečnom dôsledku nebude mať očakávaný benefit z tejto evidenčnej a oznamovacej povinnosti. Ak má štát záujem na plnení evidenčnej a oznamovacej povinnosti, mal by vytvoriť primerané podmienky na jej plnenie a neprenášať celú ťarchu na poľnohospodára a zaťažovať ho finančnými nákladmi. Niet žiadneho logického dôvodu, prečo by mal štát vyžadovať od poľnohospodára úhradu za poskytnutie (inak verejne dostupných) údajov katastra, keď na druhej strane štát vyžaduje od poľnohospodára plnenie evidenčnej a oznamovacej povinnosti, ktorú bez týchto údajov nemožno riadne plniť.

2. Zároveň navrhujeme v rámci novelizácie katastrálneho zákona legislatívne upraviť prepojenie databázy katastra nehnuteľností s databázou registra obyvateľov, s cieľom, aby boli zapísané vždy aktuálne údaje o mene, priezvisku a adrese bydliska vlastníka. Častým javom je totiž to, že rovnaká osoba je evidovaná ako vlastník viacerých spoluvlastníckych podielov nadobudnutých postupne (napr. viacerými dedičskými konaniami), pričom však má uvedené rôzne adresy bydliska alebo rôzne priezvisko (napr. za slobodna a za vydata), aj keď ide o tú istú osobu. Neaktuálnosť údajov je prekážkou zlúčenia viacerých podielov vlastníka do jedného. Rovnako sú v praxi časté prípady neaktuálnych údajov o vlastníkovi nehnuteľností, ako je adresa jeho pobytu. V praxi tým vznikajú problémy v komunikácii s vlastníkom (v dôsledku neaktuálnych údajov sa doručované zásielky, napr. návrhy nájomných zmlúv, vrátiť z dôvodu „adresát neznámy“). Ak vlastník nahlási zmenu trvalého pobytu matrike (t.j. štátu), je legitímne očakávať, že sa táto zmena prejaví aj v ostatných evidenciách vedených štátom, teda aj v katastri nehnuteľností. Navrhovaná zmena zníži administratívnu záťažnosť poľnohospodárov a pozitívne sa prejaví v sprehládení evidencie katastra.

Vyhodnotenie:

K bodu 1: Neakceptovaný návrh.

V súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky nie je možné predkladať do legislatívneho procesu právne predpisy, ktoré by mali dopad na štátny rozpočet. Navyše rovnaké podmienky by mali platiť pre každého vlastníka nehnuteľnosti, bez ohľadu na to, či vlastní poľnohospodársku alebo inú pôdu.

Právna úprava oslobodenia od úhrady za poskytovanie údajov katastra a elektronické služby vychádza z právnej úpravy oslobodenia od platenia správnych poplatkov, ktoré je upravené v zákone č. 145/1995 Z. z. Pri oslobodení od platenia správnych poplatkov ide o subjekty, ktoré sú napojené na štátny rozpočet a vykonávajú verejnú moc v súvislosti s realizovaním funkcií štátu. Činnosť týchto subjektov má teda vplyv na fungovanie celej spoločnosti.

Činnosť osoby vykonávajúcej poľnohospodársku činnosť v zmysle pripomienky, spočívajúca vo vedení evidencie, nepredstavuje výkon verejnej moci, rovnako tiež nejde o činnosť, ktorá by bola vykonávaná vo verejnom záujme. Predmetom evidencie sú údaje, ktoré má poľnohospodársky podnik získavať z uzatvorených nájomných zmlúv a preto nemožno súhlasiť s názorom, že na vedenie tejto evidencie sú nevyhnutne potrebné komplexné údaje katastra nehnuteľností. Aktuálnosť údajov si môže podnik zabezpečiť zmluvnými dojednaniami s prenajímateľom v nájomnej zmluve. Samotnú skutočnosť, že štát ustanovil povinnosť viesť predmetnú evidenciu, nemožno vnímať tak, že by štát bol povinný prijať úľavy, resp. kompenzácie dotknutým subjektom, napr. vo forme oslobodenia od úhrady spojennej s realizovaním tejto povinnosti.

K bodu 2: Akceptovaný návrh.

ÚGKK SR súhlasí s integráciou s informačnými systémami verejnej správy. Avšak ani takéto prepojenie nie je zárukou jednoznačnosti, nakoľko údaje katastra nie sú 100 % stotožnené, a tak nie je vždy možné priradiť jednoznačný identifikátor ku konkrétnej osobe (napr. pokiaľ osoba

nemá evidované rodné číslo). Prepojenie informačných systémov a komunikácia medzi nimi je plánovanou aktivitou.

Aktualizáciu údajov katastra už v súčasnosti možno vykonať automatizovaným spôsobom na základe údajov evidovaných v referenčných registroch. Táto úprava je podrobnejšie navrhnutá v novelizovanom § 57 ods. 6 katastrálneho zákona, a to tak, že:

„Aktualizáciu údajov katastra okresný úrad vykoná automatizovaným spôsobom na základe údajov evidovaných v referenčných registroch a v ďalších registroch podľa osobitného predpisu.^{17a)} Ak z technických dôvodov nie je možné vykonať aktualizáciu údajov katastra podľa prvej vety, okresný úrad je oprávnený vyzvať vlastníka alebo inú oprávnenú osobu na predloženie dokladov na zápis aktuálnych údajov v listinnej podobe.“.

Zároveň sa vypúšťa priestupok a porušenie poriadku na úseku katastra podľa § 74 ods. 1 písm. a) a § 76 ods. 1 písm. a) katastrálneho zákona.

4. ZMOS (Združenie miest a obcí Slovenska)

V súvislosti s pripravovaným právnym predpisom: "Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č.162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v z.n.p," žiadame o prizvanie ku konzultáciám k upravovanej oblasti v súvislosti s novou stavebnou legislatívou - úprava evidencie hranice zastavaného územia obce v katastri nehnuteľností

Vyhodnotenie:

Dňa 06.05.2024 sa uskutočnila spoločná konzultácia.

V rámci konzultácie boli prediskutované a vysvetlené nejasnosti ohľadom úpravy evidencie hranice zastavaného územia obce v katastri nehnuteľností v nadväznosti na § 22 ods. 6 zákona č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov. ÚGKK SR prezentoval stanovisko, že k tejto úprave bude pripravovaná metodika, s ktorou bude možnosť sa oboznámiť. Ako podklad na zápis bude slúžiť zjednodušený operát geometrického plánu, ktorý musí byť autorizačne a úradne overený.

5. Slovensko. Digital a Verejnosť

K pripravovanému návrhu novely Katastrálneho zákona podáva združenie Slovensko.Digital nasledovné podnety v témach týkajúcich sa vecného zamerania návrhu podľa bodu 2 Predbežnej informácie z 26.2.2024: - Žiadame konkretizovať informácie o „zvyšujúcej sa kriminalite vo vzťahu k zneužívaniu osobných údajov osôb oprávnených z práv k nehnuteľnostiam evidovaných v katastri nehnuteľností“. Vzhľadom na navrhované legislatívne úpravy je špecificky potrebné objasniť, akým spôsobom sa na deklarovanej kriminalite podieľajú „spracovateľské operácie vo veľkom rozsahu“ a ako konkrétne navrhnuté legislatívne opatrenia kriminalitu znížia. Taktiež žiadame porovnanie trendu prístupu k údajom katastrálnych portálov a trendu „kriminality vo vzťahu k...“, resp. mieru oprávnených a „kriminálnych“ použitých údajov. - Navrhované „zavedenie povinnej registrácie ... na prístup k údajom katastra“, ktoré znamená de-facto znemožnenie anonymného prístupu k zverejňovaným údajom, považujeme za absolútne neprimerané a žiadame ho nerealizovať. Toto opatrenie by znamenalo plošnú prezumpciu zlej vôle osôb prístupujúcich k zverejneným údajom, čo nezodpovedá realite, v ktorej iba nepatrnú časť prístupov je možné považovať za „vo vzťahu ku kriminalite“. Zároveň ak účelom zamýšľanej registrácie má byť presná identifikácia prístupujúcej osoby, vzhľadom na nízke rozšírenie používania elektronickej identity fyzických osôb by pre mnohé fyzické osoby vznikla zásadná prekážka brániaca k efektívnemu

(oprávnenému) prístupu k údajom. Špecificky sa táto situácia týka osôb, ktoré nie sú občanmi SR, resp. nemajú vydané elektronické identifikačné doklady SR. Pripomíname, že katastrálny portál umožňuje iba prihlásenie pomocou občianskeho preukazu, nie je teda možné používať služby vyžadujúce autentifikáciu z mobilných zariadení. Taktiež dávame do pozornosti, že prístup k údajom zverejňovaným podľa zákona, ktorých súčasťou môžu byť aj osobné údaje, napr. v Obchodnom registri, Registri právnických osôb, Registri účtovných závierok, Centrálnom registri pohľadávok štátu a ďalších je štandardne prístupný bez autentifikácie, t.j. anonymne – a to napriek možnosti získané údaje zneužiť, vrátane údajov o mene, adrese pobytu, niekedy dokonca aj telefónnom čísle, či majetku. Neprimeranosť plošného monitorovania prístupu je evidentná aj vzhľadom na deklarovanú potrebu zvýšenia ochrany osobných údajov: Osoba prístupujúca k údajom zverejneným na katastrálnych portáloch má taktiež oprávnené očakávanie súkromia v súvislosti s prehliadaním údajov. Automatizované a plošné prepojenie identity prehliadajúcej osoby by preto bolo nadmerným zásahom do jej súkromia a bolo by porušením pravidla na minimalizáciu spracúvaných osobných údajov a iba údajov nevyhnutných na dosiahnutie účelu spracúvania. Pripomíname aj vysokú mieru nedôvery verejnosti v konanie orgánov verejnej správy a mnohé verejne známe porušenia ochrany súkromia v minulosti (špecificky zo strany osôb vykonávajúcich verejnú moc, alebo s nimi spojenými) – zavedenie plošnej identifikácie pri prístupe k údajom by tak okrem iného malo aj zásadný zastrašujúci efekt voči oprávnenému prístupu k údajom. V tejto súvislosti tiež podotýkame, že navrhovateľom deklarované tvrdenie „zároveň ... má každá fyzická osoba oprávnenie na to, aby vedela, akým spôsobom a kto prístupuje k jej osobným údajom“ sa samozrejme netýka zverejňovaných údajov. Ak by snád' navrhovateľ reálne zamýšľal dotknutej osobe oznamovať „kto prístupoval k jej osobným údajom“ zverejneným na portáloch, výsledný zásah do súkromia prehliadajúcich osôb by mal nedozierne následky, vrátane zvýšenia kriminálnych aktivít práve voči týmto osobám. - Žiadame, aby sa navrhované opatrenia sťažujúce prístup k údajom katastra nehnuteľností a súvisiacim údajom v žiadnom prípade netýkali údajov, ktoré nie sú osobnými údajmi. Naopak, žiadame, aby súčasťou novely bolo jednoznačné upravenie prístupu ku všetkým údajom s výnimkou osobných údajov v režime otvorených údajov v zmysle Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1024 „o otvorených dátach a opakovanom použití informácií verejného sektora“ a príslušných právnych predpisov SR. Pritom žiadame vypustiť obmedzujúce úpravy v aktuálnom znení zákona (najmä §68 ods.5), ktoré umožňujú úradu svojvoľne obmedziť rozsah zverejňovaných otvorených údajov a limitujú periodu ich aktualizácie. - V rámci úpravy režimu na prístup k údajom žiadame vypustiť možnosť „poskytovania údajov na základe zmluvy“ (viď. najmä §69 ods.12 a 13) a ponechať iba prístup na opakované použitie údajov, viď. predchádzajúca pripomienka. Naopak, nevidíme prekážku v poskytovaní služieb spojených s netriviálnym spracovaním údajov, na zmluvnom základe a za úhradu. Súčasný stav, kedy sú údaje poskytované za úhradu – doslova „kto má dosť peňazí, môže si kúpiť všetky údaje“, avšak verejný prístup je opakovane obmedzovaný, napr. aj navrhnutými zmenami – považujeme za diskriminačný a v priamom rozpore so zásadami Smernice EÚ č.2019/1024. - Chápeme situáciu, kedy spracovanie „podaní prostredníctvom všeobecného formulára cez ÚPVS“ je zdĺhavé a ťažko automatizovateľné. Odporúčame vykonať opatrenia zjednodušujúce a zvyšujúce atraktivitu elektronických podaní v štruktúrovanej forme, vrátane umožnenia vytvárania podaní bez predchádzajúcej autentifikácie, vytvorenia OpenAPI na podania (t.j. splnenie požiadavky §25 ods.7 zákona č.3056/2013), umožnenia autentifikácie ku službe pomocou aplikácie Slovensko v mobile a umožnenia autorizácie podaní na to určenou funkciou informačného systému (t.j. splnenie požiadavky §23 ods.1 písm.a) bod 2. zákona č.305/2013). Forma podania v listinnej a elektronickej forme má byť obdobná, vrátane jej viazanosti – t.j. tam, kde je možné vykonať listinné podanie voľnou formou (bez použitia na to určeného listinného formulára), má byť umožnené aj elektronické podanie prostredníctvom voľného textu. - Žiadame ponechať

zníženie správneho poplatku za podanie oznámenia o návrhu na vklad minimálne pri použití štruktúrovanej formy elektronického podania. Zníženie poplatkov pri elektronických podaniach bolo zavedené ako motivačný faktor pre využitie tejto možnosti. Aj so samotnej argumentácie predkladateľa vyplýva, že táto motivácia je stále potrebná, v súčasnosti najmä smerom k využitiu štruktúrovanej formy podaní. - Zamýšľané zmeny súvisiace s elektronickými podaniami a prístupom k údajom v elektronickej forme žiadame prediskutovať v odbornom fóre, napr. pracovných skupinách MIRRI, ešte pred začatím MPK.

Vyhodnotenie:

Dňa 23.04.2024 a 05.06.2024 sa uskutočnila spoločná konzultácia. Spoločnej konzultácie sa zúčastnili aj zástupcovia Nadácie Zastavme korupciu.

Čiastočne akceptovaný návrh.

V rámci konzultácií bolo prezentované, že podstatná časť navrhovaných zmien, vrátane zavedenia autentifikácie pri prístupe k údajom katastra zverejneným na katastrálnych portáloch, vychádza z iniciatívy novelizovať katastrálny zákon z roku 2022, ktorá prešla celým riadnym legislatívnym procesom, avšak nebola schválená až v Národnej rade SR.

Zavedenie autentifikácie - iniciatíva vychádza aj zo žiadosti polície, ktorá v rámci svojej činnosti zistila, že pri páchaní trestnej činnosti si páchatelia vyhľadávajú a typujú obeť svojich trestných činov prostredníctvom osobných údajov zverejnených na niektorom z katastrálnych portálov. Toto zverejňovanie tak môže predstavovať vysoké riziko pre práva a slobody fyzických osôb, a to najmä seniorov. ÚGKK SR preto v záujme zabrániť zneužívaniu údajov katastra, plnenia povinností vyplývajúcich z právnych predpisov upravujúcich nakladanie s osobnými údajmi a za účelom zabezpečenia ochrany osobných údajov sa v súvislosti s prístupom k určitým druhom osobných údajov evidovaných v katastri, zverejneným na katastrálnych portáloch autorizovaných Úradom geodézie, kartografie a katastra SR, zavedie povinná autentifikácia. Údaje z tejto autentifikácie budú môcť byť použité pre potreby orgánov činných v trestnom konaní.

Vypustenie oznámenia o návrhu na vklad - oznámenie o návrhu na vklad bolo do praxe zavedené v roku 2009. Jeho hlavným cieľom bolo podporiť elektronizáciu katastrálnych procesov, a to hlavne z pohľadu podávania návrhu na vklad elektronickou cestou. Zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch do roku 2010 neobsahoval právnu úpravu zníženia správneho poplatku v prípade, že účastník konania komunikuje so správnym orgánom elektronicky. Táto možnosť bola zavedená až s účinnosťou od 1. februára 2010. Keďže oznámenie o návrhu na vklad za dobu svojej účinnosti nenaplnilo očakávania, nakoľko bolo zdrojom častých a zbytočných chýb (podľa zákona sa zľava zo správneho poplatku uplatnila len vtedy, ak údaje uvedené v oznámení boli zhodné s údajmi v zmluve a tiež v katastri), je v súčasnej dobe účelné jeho zrušenie. Inštitút oznámenia o návrhu na vklad je de facto duplicitný s návrhom na vklad a stráca opodstatnenie. Na rozdiel od iných konaní prebiehajúcich na iných správnych orgánoch elektronickou cestou, toto oznámenie má za následok dvojité a neopodstatnené zvýhodnenie, keďže sa zľava zo správneho poplatku uplatní podľa § 6 zákona č. 145/1995 Z. z. vo výške 50 % a tiež podľa položky 11 Sadzobníka správnych poplatkov. Aj zo štatistických údajov ÚGKK SR vyplýva, že oznámenie o návrhu na vklad nie je v praxi často využívané, keďže tvorí približne 10 % zo všetkých doručených návrhov na vklad.

Vypustenie poskytovania údajov katastra na základe zmluvy - skutočnosť, že štát získava (zbiera) určité údaje, vrátane osobných údajov vlastníkov a iných osôb oprávnených z práv k nehnuteľnostiam v žiadnom prípade neznamená, že tieto údaje môžu byť ďalej bez obmedzenia šírené, zverejňované alebo inak spracovávané v rozpore s katastrálnym zákonom alebo všeobecným nariadením o ochrane údajov, tzv. Nariadenie o GDPR. Pravidlá, za akých je možné poskytovať údaje katastra, sú predmetom zmluvy Podstatnými náležitosťami zmluvy je

preukázanie určitého a jednoznačne vymedzeného účelu použitia týchto údajov, t. j. na plnenia akej agendy odberateľ údaje z ISKN potrebuje. Uvedené slúži na stanovenie územného a vecného rozsahu poskytovaných údajov. Uvedené slúži na to, aby sa umožnilo uistiť sa, že prenos údajov katastra je zákonný a aby vnútroštátne súdy a tiež ÚOOÚ SR mohli preskúmať zákonnosť spracúvania najmä osobných údajov.

Sprístupnenie údajov katastra vo forme otvorených údajov – ÚGKK SR poukázal na to, že v rámci svojich možností sprístupňuje viaceré údaje vo forme otvorených údajov, pričom tento zoznam postupne dopĺňa. Ako otvorené údaje sú poskytované vektorová katastrálna mapa za jednotlivé katastrálne územia, ktorá je publikovaná ako Open data na katastrálnom portáli. V súlade s § 68 ods. 5 katastrálneho zákona je ÚGKK SR splnomocnený na vydanie vykonávacieho predpisu, v ktorom sa ustanovia údaje, ktoré budú zverejňované v podobe štruktúrovaných údajov, ktorá bude umožňovať vyhľadávanie a ďalšie automatizované spracovanie týchto údajov. K vydanie tohto predpisu zatiaľ nedošlo, a to z dôvodu prebiehajúcich príprav na novom zákone o údajoch, ktorý je v gescii Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR. Problémy pri príprave tohto zákona svedčia o tom, že nie je jednoduché zadať kategórie údajov, ktoré majú byť sprístupňované ako Open data a na ktoré sa už vzťahuje napr. právna úprava ochrany osobných údajov, ktoré o. i. vo veľkom rozsahu sú predmetom evidovania v katastri. Aj zber údajov o fyzickej osobe, ktoré samy osebe túto fyzickú osobu neidentifikujú, predstavuje zásah do jej súkromia a ochrany osobných údajov, ak je možné fyzickú osobu po vynaložení primeraného úsilia identifikovať spojením s inými údajmi, ktorými verejná moc disponuje. Bez konkrétneho legitímneho účelu zberu takýchto údajov o fyzickej osobe ide o neústavný zásah do súkromia a osobných údajov.